

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- 24919

Aşağıdaki soruların **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY** tarafından **Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri** gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

Bilindiği gibi Birinci Derece Arkeolojik Sit alanında yapılacak her türlü fiziki müdahale Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu onayına tabidir. Kurul onayı olmadan Sit alanlarına herhangi bir müdahalenin yapılması, bu alanlarda herhangi bir kazı, düzeltme vb gibi fiziki müdahale edilebilmesi mümkün değildir.

Nuray Pehlivan'ın Gazete Duvar'daki haberinde, Aydın'ın Çine ilçesinde bulunan Alabanda Antik Kenti Birinci Derece Arkeolojik Sit alanı sınırları içinde müze uzmanları tarafından izinsiz yol çalışması yapıldığı belirtilmektedir.

Basına yansıyan bilgilere göre Oliva Gıda Sanayii ve Ticaret Limited Şirketi 30 Aralık 2024 tarihli dilekçe ile Alabanda Antik Kenti I ve III. Derece Arkeolojik Sit sınırları içinde yer alan 284, 285 ve 286 No'lu parsellerdeki mevcut yolun açılması talebiyle Aydın Kültür ve Turizm Müdürlüğü'ne başvurmuş ve dilekçe Aydın İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından gereği için Aydın Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'ne iletilmiştir.

Ancak başvuru tarihinden sadece bir gün sonra, yasal süreç henüz sonuçlanmadan, 31 Aralık 2024 tarihinde, Aydın Kültür ve Turizm Müdürü Ahmet Demir'in Müze Müdürü Funda Ertuğrul'u arayarak şirketin talebinin ivedi olarak yerine getirilmesi talimat verdiği ifade edilmektedir. Bu konudaki sözlü talimatın Aydın Valisi tarafından iletildiği ve hem İl Kültür ve Turizm Müdürünün hem de Müze Müdürünün bu talimata karşı gelemedikleri söz konusu olmuştur. Kurul kararı beklenmeden sözlü talimatlarla yapılan çalışma ile Alabanda Antik Kenti Birinci Derece Arkeolojik Sit alanında yol çalışması yapılmış olduğu anlaşılmaktadır. Tüm bunlar gerçekleşirken Aydın Kültür ve Turizm İl Müdürü Ahmet Demir'in konudan haberdar olduğu, yapılan yol çalışmasının adı geçen müdürün bilgisi dahilinde gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

Yapılan yol açma çalışmalarının yapılan bir ihbar sonucunda durdurulmak zorunda kalındığı; bunun ardından müze uzmanlarının resmi tatil günü olan 01.01.2025 tarihinde hızlı bir şekilde çalışma hakkında rapor düzenlediği, raporda, Aydın Valiliği ve Aydın İl Kültür Müdürlüğü'nün şifahi emirleri ile söz konusu taşınmazlardaki zeytin işleme yolunun kullanılamaması nedeniyle yolun ivedilikle düzeltilmesi gerektiği bildirildiğinden 31.12.2024

tarihinde müze müdürünün görevlendirmesiyle alana gidildiği belirtilmiş ve Sit alanında Kurul kararı olmadan sözlü talimatla çalışma yapılmış olduğu kayıtlara da geçmiştir.

Öte yandan Oliva Gıda Sanayii ve Ticaret Limited Şirketinin yaptığı başvuru üzerine Aydın Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu 16 Ocak 2025 tarihinde aldığı kararda “Alabanda Antik Kenti I ve III. Derece Arkeolojik Sit sınırında kalan yol çalışması talebinin, zorunlu bir alt yapı kapsamında olmaması ve söz konusu taşınmazlarda iş makinası ile yol açılması durumunda kültür varlığı tahribatı oluşacağından uygun bulunmadığı” belirtilerek yapılan talebi uygun bulmamıştır.

Bu bilgiler çerçevesinde;

1. Alabanda Antik Kenti Birinci Derece Arkeolojik Sit alanı sınırları içinde müze uzmanları tarafından izinsiz olarak yapılan yol çalışması konusunda bakanlığınızın haberi olmuş mudur?
2. Kurul kararı olmaksızın yapılan bu çalışmanın sorumluları hakkında nasıl bir işlem yapılmıştır? Henüz bir işlem başlatılmamışsa, bu konuda bakanlığınız harekete geçecek midir?
3. Sit alanı içinde yapılan bu çalışmadan haberdar olan ve kendisinin bilgisi dahilinde mevzuata aykırı biçimde yürütülen bu çalışmaya göz yuman Aydın Kültür ve Turizm İl Müdürü Ahmet Demir hakkında bakanlığınız tarafından herhangi bir işlem yapılacak mıdır?
4. Bakanlığınıza bağlı birimlerin Kurul kararı olmadan Sit Alanlarında sözlü talimatlarla çalışma yapılmış olması yasal mevzuata uygun mudur?
5. Benzer durumda olan birçok insan varken Oliva Gıda Sanayii ve Ticaret Limited Şirketinin başvurusu üzerine Kurul kararı olmadan Sit alanında çalışma yapılmasının gerekçesi nedir? Bu şirketin bakanlığınız nezdinde herhangi bir imtiyazı var mıdır?
6. Bakanlığınıza bağlı birimlerde bu örnekteki benzer şekilde keyfi uygulamaların engellenmesi için hangi önlemler alınmıştır?